

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Községeknek és néptanítóknak egész évre 4 frt.

Bérmertlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

A nyilt-térben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Hetülap, főtekintettel e megye szellemi és anyagi érdekeire.

Hirdetési díj:

Minden egyes szó után
100 szög 2 kr.
Azonfelül 50 „ 1 1/2 „
„ 50 „ 1 „

Kiemelt, diszkrét s körzettel ellátott hirdetésekért termétek szerint, minden centimeter után 3 kr. számítatik.

Hirdetések a „Zemplén” nyomdájában vétetnek föl, s vidékről is oda intézendők.

Sátoralja-Ujhely szept. 30.

Az ország minden megyéjében, s önkormányzati joggal felruházott városaiban ez idő szerint legérdekesebb thema: a közigazgatási bizottságok megválasztása.

Lapunk álláspontjához nem tartozik ez intézmény fölött bírálatot mondani, ezt tenni különben sem lehetne ma; mert csak a jövő fogja megmutatni: életre való-e az vagy nem? Azt azonban már mindnyájan érezzük: hogy ez új apparatus által századok óta féltve őrzött önkormányzatunk egy újabb megnyirbálásnak vettetett alá.

Ennek okai azonban teljesen magunk vagyunk. Lethargiánk hívta ezt is életre, mint azon intézkedéseket, melyek 10 év alatt a köztörvényhatóságokat teljesen megfoszták a régi vármegyék jellegétől. A bizottsági gyűlések ép úgy, mint az állandó választmányok meggyőzhettek arról mindenkit: hogy a közügyek iránti érdekeltség már évek óta a fagypontra szállott, mely miatt közigazgatási kormányzatunk egyikévé vált a legrosszabbaknak Európában.

A kormányt bizonyosan ez abnormis helyzet vezette ez újabb törvény megalkotására, mely vagy megjavítja a teljesen bénává vált önkormányzatot, vagy a közöny folytatásával, lassan lassan beolvasztja azt a központi kormányzat, a centralizáció rendszerébe.

Az ügybuzgalom és jó akarat e törvényt az önkormányzat előnyére használhatja föl, s dacára annak: hogy az ellentétes elemek konglomeratuma eddig még nem látott sajátságos viszonyokat fog napfényre hozni; a tapintatos vezetés s a függetlenek erélye mellett azonban a kellő öszhang könnyen megtalálható lesz.

Igy, de csak is így nőheti magát belé a rendszer a megyei autonómiába, s eképp erejévé válhatik az, ami most még meglehetősen,

s nem minden ok nélkül népszerűtlennek tünik szemeinkbe.

E fontos, megyei szervezetünket lényegesen átalakító törvény legközelebb már életbe lép, ennél fogva kötelességünkben állónak tartjuk, annak főbb vonásokbani ismertetését, anyival inkább, mert most a választás alatt győződünk meg arról: hogy még az illető választó bizottsági tagok legnagyobb része sem olvasta el a törvényt, s midőn a kombinációkról volt szó, nem egy oldalról vettették fel a kérdés: „hogy hát tulajdonképen mi is lesz e megválasztandó bizottság feladata?”

Ismételjük: csak kivonatosan ismertetjük meg a törvényt, de a fővonások is elegendők lesznek, hogy az érdeklődőknek az egész szervezetről tiszta fogalmat nyújtsanak.

A közigazgatási bizottság szervezete:

A közigazgatási bizottság kétféle tagokból alakul: 1) Kormányhivatalnok és törvényhatósági tisztviselőkből, kik megyénknél következők: a főispán, alispán, főjegyző, tisztü ügyész, árvásszék elnöke, főorvos, kir. adófelügyelő, állam mérnök, tanfelügyelő, kir. ügyész, a posta és távirtdai kerület igazgatója, és illetőleg a két utolsónak az illető szakminiszter által kirendelendő helyettese. 2) A törvényhatósági közgyűlés által, saját kebeléből, titkos szavazat útján, két évre választandó tagból.

Ezen választott tagok fele minden év végével kilép, de az ily módon kilépett tag újra megválasztható; ha pedig valamelyikük megszűnik a törvényhatósági bizottság tagja lenni, meghal, vagy leköszön, helyébe a közgyűlés által más választatik.

Ez ekként megalakult bizottság elnöke a főispán, akadályoztatása esetében pedig az alispán, jegyzője a törvényhatóság főjegyzője.

A bizottságnak hivatalnok és tisztviselő tagjai szakukhoz tartozó ügyekben, mint előadók működnek; a törvényhatósági ügyek előadója rendszerint az alispán.

A bizottság ülései nyilvánosak

Rendes ülést minden hó első felében tart; rendkívüli ülést a főispán, és illetőleg az alispán hívhat egybe. Ugyanezek sürgős esetekben saját felelősségükre, a legközelebbi üléshez jelentéstétel kötelezettsége mellett, intézkednek.

Határozatok az ülésekben jelenlevők általános többségével hozatnak, de nem szavazhat oly tag, ki az ügyben bármiként érdekelt; az államkincstárt érdeklő határozatok érvényéhez az adófelügyelő, vagy helyettesének jelenléte kívántatik.

A főispán s a közigazgatási ágak illető képviselői a bizottság határozatait fellebbezhetik, s felebbezéseket a z o n n a l bejelentvén, az 24 óra alatt az illető miniszterhez felterjesztendő

A bizottság határozatainak a törvényhatóság területén levő összes, akár a közigazgatásnál alkalmazott állami, akár hatósági és községi közegek engedelmeskedni tartoznak.

Hatásköre kiterjed: közigazgatási, fegyelmi és felebbezési ügyekre.

A közigazgatás körében, a törvényhatóság területén, intézkedik annak összehangzatos eszközésére és hogy közegei egybevágólag teljesített teendőikben egymást támogassák.

Ellenbe a törvényhatósági vagyon kezelésére befolyást nem gyakorol.

Beosztja azon közigazgatási teendőket, melyek teljesítéséhez több közigazgatási ág közegeinek közreműködése szükséges; a közigazgatási ágak főnökeinek, a netán felmerült nehézségek, akadályok és összeütközésekről je-

TÁRCZA.

Betyár időkől.

— Költői elbeszélés. —

Irta: Borúth Elemér.

III.

Egy ének a szerelmes párról...
Mint helyzetök sötét, borult...

Leírjam-e a gyötrő harczt,
Mely keblükben azóta dúlt,
Mely lelkők édes nyugalmából
Szedte naponta a sarczt?...
Föltárjam-e a meglazult
Családi élet gyászos képét;
A leány megtört bizalmát,
A zsarnok apa ridegségét?...
Minek?... hisz tudjuk: annyian.
Ily sötét helyzet annyi van!
Erőszak, önzés, cselszövény
Alkotják az ily helyzetet,
S abból nekünk nyujt eleget
Az élet, szinpad és regény...

Menjünk inkább s keressük fel
A kis kert rózsá-lugasát,
S hallgassuk: miként mondja el,

Két szív, mely többé nem remél —
A hold szelided fényinél
Egymásnak fájó panaszát...
Hallgassuk meg a hattudalt,
A szerelem hattudalát...
Bús Romeo és Julia
Miként kíván „jó éjszakát”...
Nézzük végig a jelenést:
A végső, utolsó ölelést.

Menjünk... de hát miképp lehet most
Kedvesével együtt Katalin?...
Talán már letette ősz fejét,
Avagy nincs itthon a vén Kain?...
A felelet a kérdésben áll.
Hát mit gondoltok: hogy Turi Pál,
A gazdag czivis ő kigyelme
Leányára most nem ügyelne
Ha itthon volna?... ám de nincs!
A tenger széles alföldségen
Ki tudja: melyik „Betekintő”
Zugában alszik ő mélyen,
S kissé boros fővel is tán.
A sikerült vásár után?...
Ha itthon volna!... ámde nincsen!
Ne is legyen most, mentesen isten!
Igy legalább nem tépi széjjel,
Erőszakosan, durva kézzel
A szemfedőt,
Mit meggyilkolt hű szerelmére
Síríg tartó bánatából szótt
A szegény ifju és leány:
Hogy csendesen befedje véle,
Holdvilágos, néma éjszakán...

A rózsá-lugas és a távol
Védik őket a kajánságtól...
Csak védjük is... de csendesen!
Már itt vagyunk a tetthelyen. —

Sötét felhőbe buvik a hold
S nyomába lép a félhomály.
Jön a szellő, kis körben bolyong.
Kedves virágit keresi...
S hogy megtalálja, világít neki
Egy-egy kis szentjános-bogár...
Majd a lugasba is betéved,
S fölkapva a szót, beszédet,
Egyenkint kihozza szárnya...
Ah! most... most figyeljünk rája.

„... Oh hát utószor nézek e szép,
Tündöklő szemek tükrébe most?
S utóljára érintem e lágy,
A hattyukebelnél is puhább
Fehér kezeckét, e harmatost?!
Mely drága könyüddel összefoly,
Hát utolsó e fájó mosoly?
E csók, e minden...! melyet nekem
Egyetlen édes Katalinom,
Éltem szép csillagzatja, benned
Most örökre el kell vesztenem?!
... Hát nincs vigasz, hát nincs remény?
A mindenható szerelemnél,
Erősebb volna a cselszövény?...
Hát pokol uralná az eget?!
Az nem lehet... az nem lehet!
Keblünkben az erő, s hatalom,
S ha édes szép ifju kedvesem

lentéseit elfogadja és vagy elintézi, vagy a mennyiben a tárgy hatáskörét meghaladja, az illető miniszterhez felterjeszti; intézkedik a saját körében felmerült, vagy törvényhatósági határozatok, vagy kormányrendeletek folytán szükséges teendők végrehajtása iránt. Különösen a d o ú g y e k b e n, a közadók kezeléséről szóló törvény értelmében eljár a bizottság az egyes adók kivételése, beszédése, kezelése és behajtása körül; továbbá a közvetett adók behajtása körül.

A közmunkára vonatkozó intézkedéseknek, a közmunkáról való törvény értelmében végrehajtását, s a törvényhatóság kezelése alá helyezett utak és hidak építése és jó karban tartását eszközli.

A vasuti, posta- és távirtdai ügyekben felmerült hibák és akadályok elhárításáról intézkedik és az ezen közigazgatási közegek ellen való panaszokban, a mennyiben közigazgatási uton elintézhetők, elsőfokulag határoz.

Iskola-ügyekre vonatkozólag felügyel, hogy az iskolákban csak engedélyezett könyvek használtassanak, a tanköteles gyermekek iskolába járjanak, a tanítók fizetése rendesen kiszolgáltassék, az iskola-épületek jó karban legyenek és a miniszternek e tárgyakra vonatkozó rendeletei végrehajthatassanak.

A vizsabayozás, védművek és g á t a k r a nézve fenálló törvények végrehajtására és az építészeti közegekre felügyel.

A védtörvény értelmében nősülési kérvények tárgyában, a hadsereg és honvédségből elbocsátás és szabadságolás kérdésében elsőfokulag intézkedik.

A börtönök állapotáról felügyel.

Törvénykezési tekintetben szükségesnek mutatkozó intézkedések megtétele végett jogában áll az igazságügyi miniszterhez felterjesztést tenni.

Az árva és egészség-ügyekbeni teendőit ezen törvények határozzák meg.

Azonkívül eljár a közigazgatási bizottság feyelemi ügyekben, részint mint első foku, részint mint felelősségi hatóság a törvény szabályai és korlátai között.

Bizonyos ügyekben rendes felelősségi hatóság.

Az államkormányval és a törvényhatósággal a bizottság közvetlenül érintkezik. A tör-

vényhatóságnak közgyűlés alkalmával a szükséges fölvilágosítást megadni tartozik.

A törvényhatósági közgyűlés által választott tagok, ha a megbízatást elfogadták, kötelesek teendőikben eljárni; az elmaradás mentsegeül es-kis betegség, valamely fontos családi esemény, nem halasztható köz-, vagy magán-ügybeni távollét fogadtatik el, mi fölött a bizottság rendes ülésben határoz. Az elmaradás mindannyiszor a törvényhatósági közgyűlésnek bejelentendő; ki egy fél évén át mindig igazolatlanul elmaradt, elveszti tagságát és a legközelebbi választásnál újra nem választható.

A bizottság úgy frisittetik fel minden évben, hogy a választott tiz tagnak fele az év végével kilép. Az első év végén a kilépés felett sorshuzás határoz, azontul kilépnek mindig azok, kik az előző évben benmaradtak. Az így kilépett tag újra megválasztható.

Ha valaki időközben megszűnik a törvényhatósági bizottság tagja lenni: annak egyuttal közigazgatási bizottsági tagsága is megszűnik.

A műipar az orsz. kiállításon.

A közkiállítás 11-ik csoportja foglalta magában a hazai műipari termékeket. Ezen iparág az, melynek elnevezésénél kétegy támad aziránt, hogy az iparosok vagy a művészek osztályába soroztassanak-e annak művelői. Ipari foglalkozásunk nevezhető mindenestre a festészet, ép úgy, mint a szobrászat, de valamint ezek művelőit általán a művészek közt szokás említeni, ép így a műiparosok nagy része azon osztály közé sorozható, miután egy finomabb tajt-pipa, fa, bronz vagy ezüsből vésett tárgy ép úgy igényel művészi tehetséget, mint egy óraszerkezet kifogástalan öléllátása, egy aczélmetszés, vagy egy oltári öltözet arany hímzése, ha ezek művészi kivitelben állítatnak elénk, vagyis nemcsak művészi véső és ecset, hanem művészi fűrészt és rásplyt is lelhetünk. S ha a szegedi országos közkiállítás egészben véve fényesen sikerültnek mondható, (miként ezt senki sem tagadhatja) őszinte hazafiai örömmel mondhatjuk ki annak művészeti részére nézve is a fényes sikert.

A műipari tárgyak általunk nem is remél-gazdag választékban voltak e kiállításon bemutatva, melyről meggyőződhetünk, hogy hazánkban a műhelyek mellett a műtermek is képesek mindenemü szükségleteink fedezésére, és így nem vagyunk már arra kénytelenek, hogy a valamely dísz-tárgyval akarjuk terméinket ékesíteni azt a külföldön keressük föl. Hazai műiparosaink szakavatottsága és finom izléséről e kiállításon számtalan tárgy tanuskodott. És ha ezekhez az áraknak

Mig vétkessé tesz a bú, és a kín . . .
Isten veled! . . . én megyek Katalin! . . .

Koporsóra borulni, mielőtt
Letennék azt a sírgödörbe,
Ki látott már hitvest, szeretőt
A fájdalomtól összetörve?
S midőn azt már mélyen, alant,
Elfödé a göröngy s a hant:
Tekintetökkel röghöz kötve,
Élve és oh! mégis megölve,
Ki látta őket állni ottan,
Minden örömtől kifosztottan?
Annak, csak annak lehet fogalma,
Minő volt e búcsú siralma!

Sötét felhőből kibukik a hold,
S hideg fény árad belőle szét.
Az éji szellő még mindig bolyong . . .
A virágok közt folyik a beszéd . . .
S e titokszerű suttogás közé
Olykor olykor zokogás vegyül,
S mint a hullámon uszó tárgy, aként
El-eltűnik meg visszakerül . . .
Végre kivenni is alig lehet,
Mint a haldokló megtört szavát . . .

„Isten veled! . . .” „Jó éjszakát!”
„Jó éjszakát! . . .” „Isten veled!”

(Folyt. köv.)

arányban álló olcsóbbságát is figyelembe vesszük, úgy méltán elmondhatjuk, hogy e téren is kivittuk már a versenyképesség anyyira óhajtott dialát.

Mindemellett tagadhatlan, hogy vannak még egyes ágai a műiparnak, melyek hazánkban még csak most kezdenek ugyszólván meghonosittatni, így többek között a mechanikai gépezetek és kisebb segédeszközöket műiparosaink még mindig külföldről kénytelenek hozatni, mert ott gyárilag készítettven, ez által olcsóbban kaphatók; reméljük azonban, hogy a rohamos léptekkel kezdett fokozatos haladás e téren is rövid időn elérni kívánatos magaslatát.

És most áttérünk kiállításunk 11-ik csoportjában elhelyezett kiválóbb tárgyak rövid ismertetésére: A 2 meglehetősen tágas termen kívül, melyek műipari tárgyakkal voltak telve, a folyosók és följáratok szinte ékeskedtek ily kirakatokkal.

A fölépcsőzet I. és II-ik emelte közt levő falon kellemes hatást gyakorolva, a szemléltető, voltak elhelyezve Koller K. budapesti tanár és fényképész gazdag fényképészeti remekművei 45 különféle nagyságu arc képek és 1 nagy rá-mában ismét számtalan fotográfiákban bemutatva ezen műiparnak művészi tőkélyre vitt állását. Voltak még több finoman kidolgozott fényképek kiállítva: de azt hisszük részrehajlatlan itéletünkben osztozik mindenki akkor, ha Koller ur-nak nyújtjuk elismerésünk legelső koszoruját: teljes méltánylással részessítve mindazon által Lauscher és társa, Letzter L. és Bietler Ferencz Szegedi, Auerbach Miksa aradi, Plohn Illés h.-m.-vásárhelyi több budapesti soproni, szombathelyi, és nagybecskereki fényképészeket, kik szakmájukban való teljes jártasságuk, művésziességük kivitel és finom izlésről tanuskodó műveik által érdemelnek igaz méltánylást.

A folyosón a XI. csoport felirátu termék elé haladva, egy vonzó tárgyon akadt meg szemünk; Gróf János szegedi királyi járásbíróssági irnok fából faragta és metszette ki Hunyadi Mátyás, I-ső Napoleon és Kazinczy Ferencz sikerült alakjait, mindegyiknél megfelelő jelmondatot is alkalmazva, mi által a dilettantizmus a méhszorgalommal egyesítve becsületet szereztek maguknak.

Mintegy áhitatos kegyelet fogja el a szemlélő keblét, midőn boldogult Izsó mester keze alkotásainak utánzatait — melyek ugyancsak a folyosón voltak elhelyezve — veszi szemle alá. Legutolsó műve a feledhetlen emlékü művészek Dugonics szobra 2 példányban, ugy továbbá Eötvös, Ghyczy, Petőfi, Tóth J. és Egressy Gábor mellszobrai valamint az annak idején az európai művészi körökben nagy figyelmet keltett bú-suló juhász és egyéb gipszből kifaragott szobrok fényes bizonyosságot szolgáltatnak arról, hogy boldogult hazánkfia méltán kiérdemlé a művész világ smerését; fájdalom, hogy hazánkban a művészeknek még ma is a nyomor leghívebb barátjuk, így Izsó özvegye is alig örökölt a halhatatlan névvel egyebet, szükségletei fedezésére pedig boldogult férje remekműveit kelle áruba bocsátania, ő állítá ki azon szobrokat is, melyek, valamint az általa készített különféle remekül hímzett tárgyak mind eladók.

Az első teremben a könyv- és könyomdászati termékei, habár csak szerény kis számban voltak elhelyezve. Hogy nemcsak a vidéki nyomdák között a legelső helyet foglalja el Burger Zs. özvegyének helybeli könyv- és könyomdájá, azt tagadni ép úgy nem lehet, miként az is bizonyos, hogy a fővárosi nyomdák bármelyikével is kiállja a versenyt, miként erről kézzel fogható bizonyosságot szolgáltatnak itt kiállított különféle nyomdai munkái. Hogy tárgyilagossá és részrehajlatlanul ítéljünk, csak második sorban lehet lapunk kiadója a Maróczy-féle műipar-nyomdának az udvarban épített pavillonban elhelyezett munkáit fölemlítenünk, melyek azonban, ha finom kivitel tekintetében a Burger-féle után következnek is, de aránytalan mértékű olcsóbbságuknál fogva — ugyancsak egészen részrehajlatlanul — amellől előnyben állanak. A könyvkötészet számos díszpéldányai ez iparágunk előhaladottságáról tanuskodnak; képviselve volt e szakból Budapest Dörner Ádám, Morzsányi J. és Peinitsch J. által; kik ép úgy bizonyosságot szolgáltatnak szak-képzettségükről mint Hümmel Raimund Sopron és Cserny Antal Kolozsvárról.

Egy kulcs-szekerény és egy albumot mutatott be Rausch Béla bpesti (16 éves műkedvelő); e tárgyak kiváló érdekessége az, hogy előbbi ajtaja és utóbbi táblája különféle színekkel igen szépen van kifestve. A Matyas Antal által Aradon szabad kézből rajzolt Dáni Ferencz főispán, aradi díszpolgári oklevele is díszességi csoportot. — Az esztergályozás remekműveinek

nevezhető
A. Nagyva
ezen üres
bármelyike
szítője a
frtra. —
gliczerin és
jutott hely
ban mutat
jelző festé
T o p i t s
czég, ne lá
szagos kiá
bemutatni,
német nye
tetben csa
táson.

Habár
nem szegé
6 kiállítóv
és csak e
nézetünket
Szeged az
nek tudatá
sikra száll
inkább vers
József és I
fok segélyé
wetter pe
egy zsinór
kat, legyen
ugyancsak
és indíthat
gedi óramű
állított ki
chronomete
szinte szeg
nagyváradi
ki. Végre
(szegedi pá
zsef e pá
asztali órát
készített. z
ha működik
liroztat elé
gokra egy-
jelzésére. A
állított még
inga órát és
ben vannak
gyár díszes
ményei is.

A 11-
lyosón töb
met T ö l g
sikerült fes
nyomda ter
választékú

A ter
köté le a sz
Sándor szeg
a másik p
kecskeméti
Szeged váro
aranyozott k
gedi közkiá
nak. Lie
nagy üveg
egyiptomi r
Frigyes kass
orgonája ép
a különféle
J. bpesti l
és dobjai. U
tak elhelyez
Schunda
Ezek a ropp
sebbjei.

HÉV

Lapunk
lívén, az e
olvasóinkat.

Megyei
a szabásban
tárgyát képe
lasztása. A v
mult számba
tekeztet tart
vid uton min
kiket fognak
sört, melyet e
9 járása szer
gadták a külö

nevezhető azon hármastól golyó, melyet Vajna A. Nagyváradról állított ki, egymásban lévén ezen üres golyók körül kilyuggatva, anélkül, hogy bármelyiken nyílás is volna. Föl is becsülte készítője a különben czél nélküli kis művét 100 frtra. — A pecsétviasz-gyárak és vésnökök, sőt gliczerin és stearin készítményeknek is e teremben jutott hely. Egy külön álló szép kis pavillonban mutatták be Müller testvérek tinta és jelző festékeit is. Ugyanilyeneket Herr Joseph Topitsch is állított ki, de habár bpesti czéggel, ne látta szükségesnek az első magyar országos kiállításon czégét magyar nyelven is bemutatni, czime és czimkártyája egyaránt csak német nyelven voltak fogalmazva. És e tekintetben csakugyan páratlan a szegedi közkiállításon.

Habár óraművészekben Magyarország épen nem szegény, azok közül mégis mindössze csak 6 kiállítóval találkozunk, kik közül 5 szegedi és csak egy (Králik) bpesti. E körülmény azon nézetünket igazolja, hogy az óraművészet terén Szeged az elsőség. Hazai óráink bizonyára ennek tudatában maradtak távol, nem is merve sikra szállni szegedi kartársikkal. — De annál inkább versenyez a szegedi órárok ketteje Auer József és Brauswetter János; előbbi srófok segítségével huzza föl kívülről ingaóráit, Brauswetter pedig még azt is fölül múlva csupán egy zsinór lehuzása által huzza föl az ingaórákat, legyen azoknak 1, 2 vagy három nehezéke, ugyancsak a tokon kívül igazíthatók a mutatók, és indítható el a sétáló. Gruber D. S. Szegedi óraművész 5 darab finom kinézésű ingaórát állított ki, melyek közül egy az ő saját találmánya chronometer járással. Továbbá Jakobovits színte szegedi, (Brauswetter tanítványa.) most nagyvárad lakos 2 csinos asztali órát állított ki. Végre az 5-ik szegedi órás egy naturalista (szegedi paraszt ember) műve. Horváth József e pályát tévesztett derék földink, ki egy asztali órát igen csinos fatokban szabad kézből készített, zenélő szerkezet is van benne, mely ha működik, egy csomó katonai figurákat defiloztat el és az óra két oldalán levő kis harangokra egy-egy férfi üt kis kalapácsával, az időpont jelzésére. Az egyetlen Králik bpesti óraművész állított még ki 5 darab drága finom tokokban levő ingaórát és 3 óra szerkezetet. — Ugyane teremben vannak még az első erdélyi fagygyan-gyertyagyár diszes kiállítási szappan és gyertya készítményei is.

A 11-ik csoport második terme előtt a folyosón többek között magára vonta a figyelmet Tölgyesy Arthurnak „Bál előtt” című sikerült festménye, a csanádgyházmegyei könyvnyomda termékei és az első hazai kártyagyár nagyválasztéku kártya raktára.

A terembe lépve 2 kiválóan diszes tárgy kötele a szemlélők figyelmét; az egyik Simon Sándor szegedi esztergályos, izléses virág állványa, a másik pedig Rosenbaum József és fia kecskeméti kövénök remek emléktáblája, melyen Szeged város címére van kivésve a következő aranyozott körirattal: „Az 1876-iki országos szegedi közkiállítás emlékéül a szegedi ipartársulatnak.” Liebl Gyulának H.-m.-Vásárhelyről egy nagy üveg ajtaju szekrényben elhelyezve levő egyiptomi régiség gyűjteményei és Weigle Frigyes kassai főreáltanodai tanárnak egy kis kézi orgonája ép úgy diszre váltanak a teremnek, mint a különféle esztergálymunkák és Strowasser J. bpesti hangszerkészítő diszes fuvóhangszerei és dobjai. Ugyanily tárgyak a folyosón is voltak elhelyezve, köztük cimzalmok is, melyek Schunda V. J. bpesti gyárából kerültek ki. — Ezek a roppant gazdag műipari tárgyak nevezetesebbjei.

„Alf. iparl.”

HÉTRŐL-HÉTRE.

(Hír és vegyes rovat.)

Lapunk jelen száma ez évnegyedben utolsó lévén, az előfizetés megújítására fölkérjük t. olvasóinkat.

Megegye évnegyedes gyűlésünknek, mely ebben a szabásban utolsó volt, — egyik legérdekesebb tárgyát képezte a közigazgatási bizottság megválasztása. A választást megelőzőleg, — mint lapunk múlt számában javasoltuk — egy párt nélküli értekezlet tartatott a megyeház termében, ahol rövid uton mindjárt meg is állapodtak abban: hogy kiket fognak megválasztani. A betérjesztett névsort, melyet egy ötös tagú kiküldöttség a megyei járással szerint állított össze, jóváhagyólag fogadták a különben kevés számmal megjelent me-

gyei bizottsági tagok, s kijelenték: hogy a holnapi választásnál e névsort tartandják irányul, fenhagyatván e mellett mindenkinek szabad elhatározási joga a névsoron egyéni izléséhez képest többé kevésbé változtatást tenni. A másnap, vagyis 26-án történt választás egészen az értekezlet kombinációja szerint ütött ki s megválasztottak: a sztropkói járásból: Matavovszky János; a varannóiból: Vladár Kristóf; a homonnaiból: Zsolnay Endre; a gálszécsiből: Péchy Ferenc; a nagymihályiból: Nyomárkay Hugó; a bodrogköziből: Orosz Sándor; a központiból: Évva András és Bessenyei Gábor; a tokajiból: Prámer Alajos; s a szerencsiből: Gräffi József. A bizottság már október 2-án meg is kezdte működését.

A közigazgatási bizottságok életbeléptetése egy minisztertanácsi határozat által f. évi október 2-ra lévén kitéve, Tisza Kálmán belügyminiszter az országsszerte már megalakult közigazgatási bizottságokhoz körrendeletet intézett, melyben kiemelve e bizottságok fontos hivatását, felhívja azokat a fegyelmi választmány megválasztására és reményét fejezi ki, hogy a bizottságok működése minden tekintetben föladatuk színvonalán fog állani. A közigazgatási bizottság munkakörére nézve, anennyiben ez iránt törvény nem rendelkezik, a minisztertanács szabály rendeletet állapított meg, s ebből minden bizottságnak 25 nyomtatott példány küldetik meg, megjegyezve, hogy e szabályrendelet csak is a közigazgatási bizottság azon hatáskörére vonatkozik, mely az igazságügyi, továbbá a közmunka- és közlekedési, a földmívelés, ipar és kereskedelmi, valamint a vallás- és közoktatási miniszterium ügykörét érinti, miután a bel-, pénzügy- és honvédelmi miniszteriumok ügykörét érintő hatásköre iránt az illető törvények, nevezetesen az 1876. évi V., VI., VII., VIII., IX., X., XI., XII., XIII., XIV. és XV. törvény-cikkek tüzetesen intézkednek. Ezek előrebocsátása után a belügyminiszter megszabja, miként láttasának el a közigazgatási bizottság hatáskörében szükséges irodai teendők, nevezetesen hogy külön ígató és kiadó könyvek vezetendők, az iratok számára a törvényhatósági irattárban külön osztályban kezelendők; a bizottság határozatainak tisztázását kiadását; s az elnöki irodai teendőket a törvényhatóság tisztviselői végzik; ellenben a szakeladók saját irodai személyzetüket használják; a törvényhatóság könyvnyomdáját vagy egyéb sokszorosító gépeit a bizottság igénybe veheti stb. A bizottság tárgyalásainál követendő eljárásra nézve megjegyzi a miniszter, hogy egyöntetűség céljából, valamint a gyakorlati célszerűség szempontjából kívánatosnak mutatkozik, miszerint e tekintetben főbb vonalaiban következő eljárás alkalmazassék: A bizottság ülésében az előadó előterjeszti a tárgyat, az erre vonatkozó határozati javaslatával együtt, melyet a bizottság vagy elfogad vagy más határozatot hoz. A bizottság jegyzője megfelelő előadó iven, melyben az ülés jegyzőkönyvi száma, kelte, valamint az abban résztvevő tagok nevei is kitüntetendők, feljegyzi az előadó által előterjesztett tárgyat, s aztán reá vezet az elhatározatot, melyben a bizottság megállapodott.

Dalárdánk úgy látszik mégis csak kinövi magát, s maholnap már mint életerős egyület fogjuk üdvözölhetni. A tagok kiválóan, helyes tapintatáról tanuskodik az: hogy elnökké Hornyay Kálmánt választák meg, kinek fíradhatlan ügybuzgalma és szervezési képességéről, már maga a tűzoltó-egylet is — mely életre ébredését első sorban leginkább csak neki köszönheti, — eléggé tanuskodik. Nagy szerencséje még ez ifju együletnek: hogy egy minden tekintetben derék, tapintatos és mellé szorgalmas szakembert is nyert a karigazgató, illetőleg karnagy, Krafcsik Ferenc személyében, kinek a varannói dalárda is lételetét köszönheti. — A működő tagok buzgalma szintén egysúlyban áll az egyület élén állók buzgalmaival, amennyiben a tanórákat szorgalmasan látogatják, s már eddig is, mintegy öt, a legnehezebbek közé sorozható darabot tanultak be, s azokat egyes hangnemeknél, (mint például az első tenor) érezhető hiányok dacára is, már kellő öszhang és szabatossággal adják elő. Az egyület működő tagjai (voltak közöttük a pártolókiból is) f. hó 28-án a Magyar korona termében ismerkedési estélyt tartottak, ahol egyszersmind bemutatták eddigi tanulmányaik eredményét. Az estély igen kedélyesen folyt le, s rajta a dalokon kívül, elmés toastokban sem volt hiány, melyek legnagyobb része alkalmi színezettel bírt, amennyiben tárgyait kiválóan a dalárdu, s vezéregyéniségei iránt való szives megemlékezés képezték.

Vályi Géza, előnyösen ismert szép tehetségű ifju, ki a közel múltban az itteni közjegyzői irodában gyakornokoskodott, e napokban Budapestben, hova pályájának bevégezése végett áttette lakását, s egy ügyvédi irodában dolgozott, kipuhathatlan ok miatt magát föbe lötte.

Hubay Gusztáv jól szervezett dráma- és népszínmű társulatával közelebb városunkba érkezik.

Erőit egészben nem ismerjük és így most nem is szólhatunk hozzá. Kár azonban, hogy operette személyzete nincs, holott mai napság az operettek a valódi kassza-darabok melyek olyan amilyen jóvedelmet még is csak hoznak egyszer másszor, Jó és új népszínművekkel azonban így is föntarthatja magát.

A kalendáriumban ismét holdvilágnak kell lenni; mert az utcákon oly pokoli setétség uralkodik: hogy az ember csak tapogatózva haladhat azokon. Maholnap már Bári és Csarnahóval tökéletesen egy kategóriába jövőnk; se óra, se világítás, de azért a 29% községi adót csak fizess magyarom! s ne kívánj érte oly luxus dolgokat, melyek nélkül ösapád ellehetek, s mint Jókai mondja egyik versében: még boldog öregséget is tudtak érni. — Hát hiába! ezen már nem segítünk. Ami hatóságunknak, ugylátszik kedve telik abban, ha minél többször és többet aposztropháljuk, s egyáltalában nem tartja azt, amit a nőkről tartanak: hogy közülök az a legszerencsésebb, akiről legkevésbé beszél a világ.

A kövezet- és piacz vám bérlőitől (Alexander D. Mór és társai aláírásával) egy nyilatkozatot vettünk, melyben mult számunknak a kövezet-vámra vonatkozó sorait igyekeznek megcáfolni. Elmondják: „hogy a két helyütti megvámoltatás jogos és igazságos, mert a kövezetvám-bérszerződés egyik pontja azt tartalmazza: hogy mindenki anyszor köteles vámot fizetni, ahányszor a városba bejön. Már pedig aki Bereczki felől bejött és Sárospatak felé kiment, ismét hogy Bereczkibe visszajuthasson, a pataki utcai vámon átlép, s a városon átmegy, kétszer koptatta a kövezetet és így kétszer is kell az arra szabott vámot megfizetnie.” Tökéletesen igazsága van Alexander D. Mór és társainak, de neheztelt sorainkban mi nem is őket vettük emiatt kapóra, de a „kövezet-vámot” magát, vagy is annak idevágó pontját, mely a bérlők szemében könnyen megfoghatólag, jogos és igazságos lehet, de nem száz és száz érdektelen ember szemében, akiket a jog és igazság kutatásánál egyéb tekintetek épen nem vezérelnek. Hogy pedig a Bereczkiből a pályaudvarba és visszamenő fuvaros kétszer koptatná a kövezetet, oly állítás, melyre, aki a helyi körülményt ismeri, csak mosolyogni fog. Az a kétszer való koptatás mindössze 25—30 öltre terjed, de ha az illető fuvaros a temető melletti dülő-uton jó fel, akkor egy ölet sem koptat a kövezetből, s a vámot még is kétszer fizeti meg. Aztán az a koptatás is csak olyan; hogy inkább szivesebben fizetne az az ember a z é r t, ha nem kellene e kövezetet egy lépéssel sem érintenie, miután Bereczkítől e hires utig nem romlik annyit lova és szekere, mint ama 40 ölnyi téren, melyet igénybe vesz. Nem önök itt a hibások, de a tarifa megállapítása nem üti meg az igazság és méltányosság mértékét. — A mi pedig a piaczhelyiségek tisztítását illeti, arra azt felelik a bérlők, hogy „annak gyakorlati módja abban áll: hogy a szemét először rakáskákba gyűjtetik s azután szállítatik ki, s ha azon sétáló urak a szeméthordó szekér fordulatait bevárták volna, láthatták volna azt is: hogy minden rakás egymásután távolítottatik el.” No ez már aztán nem helyes beszéd; mert azok az urak esteli 6 órakor tették arra sétájukat és a szemét még nem volt összekaparva, de szét volt fenve az egész utcán, mintegy rétesen, s ha azt akarták volna bevárni, hogy mikor takarítottatik el, ott kellett volna maradniok másnap délutánig, miután a szemét még délig mindig ott ékeskedett. — Szóval: mi valótlan nem szoktunk állítani, de erővel a kákán sem keressük a csomót és azt megfogják nekünk engedni a bérlő urak, hogy a tapasztalt rendtelenség ellenében a nyilvános felszólalás jogával mindig élhessünk, ha pedig olykor tévednénk állításainkban, akkor van erőnk e tévedést be is vallani, akár megkerestetünk akár nem a védekező czáfolattal.

Nyilvános köszönet.

Boldogult Varga Ferencz ur. a „Haza” életbiztosító és hitelbanknál halála esetére 5000 forint erejéig biztosítva volt; nevezett intézet a biztosított összeget alólirottaknak itt helyben pontosan kifizette.

Nem mulaszthatjuk el a „Haza” életbiztosító és hitelbanknak ezen előzékeny eljárásáért a nyilvánosság terén is köszönetünket kifejezni, s ezen intézetet a nagyérdemű közönség pártfogásába a legjobban ajánlani.

Kelt Sátoralja-Ujhely, 1876. szept. 30.

Golmécz János,
végrendeleti gondnok.

Balásházy József,
végrendeleti végrehajtó.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Rovás-kélemény

Magyar észak-

keleti vasut.

Hirdetmény.

A magyar északkeleti vasut 1877. évi szükséglet fedezésére következő famenyiségeket szándekezik beszerezni:

1. Közönséges fenyőfa	1700 kmr.
2. Veres fenyőfa	350 "
3. Tölgyfa	200 "
4. Talpfa közbenső I. rangu	48.000 db.
5. Talpfa ütközőki I.	10.000 "
6. Talpfa közbenső II-od	3000 "
7. Talpfa ütközőki II-od	500 "
8. Váltótalpfa I-ső	40 kmr.
9. Váltótalpfa II-od	20 "

Ezen faanyagok szállítására válalkozó urak felszólítanak a fenyő, veresfenyő, tölgyfa és váltótalpfa egységárát köbméterenkint, a közönséges talpfákat pedig darabonként kitüntetendő lepecsételt ajánlataikat alólírott vezérigazgatóságnál legkésőbbben folyó évi szeptember 25-dike déli 12 óráig betérjeszteni. Ezen időntul beérkezendő ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.

A benyújtandó ajánlat borítákára a lefizetett bánatpénzért kapott nyugta száma ezen kitétel mellett a főpénztárnok által ráírandó: „ frt bánatpénz sz. nyugta szerint lefizettetett.”

Az ajánlat biztosítására minden ajánlattevő által az ajánlott egységár alapján kiadandó összeg 5%-át mint bánatpénzt a magyar északkeleti vasut budapesti főpénztáránál legkésőbbben folyó évi szeptember 24-dikéig lefizetni.

Szerződési és egyéb feltételek falajstromok és méret kimutatások a vezérigazgatósági E osztályánál (Budapest II. lánczhiédter saját épület III. emeletében) a hivatalos órákban 8—2 között betekintheők.

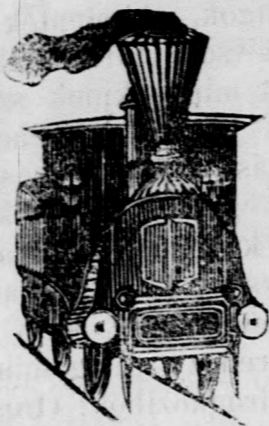
Budapest, 1876. szeptember 6-án.

VEZÉRIGAZGATÓSÁG.

3-3.

— Utányomat nem díjaztatik. —

Első m. gács-

országai vasut.

Pályázati hirdetmény.

I.

A przemysli pályafentartási hivatalnál üresedésbe jött 2 pályáori állomásra a gácsországi vonalon, pályázat nyittatik; az ezen állomással összekötött illetmények 240 frt fizetés és természetbeni lakás.

Főkelel ezen állomás elnyerésére a lengyel és esetleg a német nyelv ismerete. A próbaképeni gyakorlat legfeljebb 6 hónapig tart, mely időtartamra a fizetés napbéréneként számittatik fel. — Vizsgálattétel az idevágó szolgálati utasításokból kivántatik. A pályázati kérvények 1876. szept. hó 20-ikától számítva 4 hét alatt nyujtandók be az első magyar-gácsországi vasut igazgatóságához Bécsben.

II.

Ugyancsak pályázat nyittatik a magyarországi pályafentartási hivatalnál Nagymihálytt a magyarországi vonalon 2 pályáori állomásra. A pályázati feltételek ugyanazok mint a fentebbinél, azon különbséggel: hogy e helyütt a magyar és esetleg a tót nyelv ismerete kivántatik.

Bécs, 1876. évi szeptember 11-én.

Az igazgatóság.

N e h é z k ó r t
(Epilepsiát) levél útján gyögyit, szakm orvos **Dr. Killisch**, Neustadt, Dresden (Szászország). Több mint 3000 fényes gyögyeredmény.

Rab munkák.

A s.-a.-ujhelyi kir. ügyészségi börtönben ugy készen, mint megrendelés után asztalos munkák, szóró rosták, madár kalitkák, kefék és kisebb bodnár munkák, s végre szalmával készült galanteri munkák is, a legjutányosabb áron kaphatók.

Ezen tárgyak megvétele vagy megrendelése iránt a kir. fogház felügyelői irodában bár mikor lehet intézkedni.

Kelt S.-a.-Ujhelyt, szept. 9. 1876.

KOSTEIN FERENCZ,
kir. fogház felügyelő.

Svájcei marhák eladása.

Alulírottak, részint külföldről behozott, részint saját tenyésztésü, különösen szép **fejős tehének, bikák és borjuktól** álló svájcei tehenészet, egyenként vagy összesen Zubnán (Homonna mellett) 1876. október 5-én délel. 11 órakor önkéntes árverésen készpénz fizetés mellett el fog adatni. Az eladási árak felette jutányosak lévén, alulírott reményli: hogy a t. gazdaközönség nem fogja elszalasztani az alkalmat ez árverésen minél számosabban megjelenni.

Plathner E.

(Zubnán. Homonna mellett.)

Tüzifa eladás.

A s.-a.-ujhelyi uradalomhoz tartozó telkibányai tüzi bükk-hasábfá **Guttman Lipót** fűszer-kereskedőnél előleges megrendelés mellett kapható.

4 méter ára házhoz szállítva 11 frt.

Nevelőnő

ajánlkozik valamely uri családdhoz, egy vagy több gyermek mellé. Beszél magyar és német nyelven, tanít francziául, zongorázni, mindenféle női munkát és tudományokat. Viszontajánlatok levélben Fr. J. jegy alatt Lasztóczra (u. p. legénye-mihályi) intézendők.

Regalék bérbeadása.

A perbenyéki uradalomhoz tartozó Perbenyék, Lácza és Leányvár községekeni italméresi jogok a hozzájuk csatolt épületekkel s egyéb javadalmaságokkal együtt 1877-ik év január elsejétől számittandó három egymásutáni évre f. év októberhó 15-ik napján délelőtt fognak a perbenyéki tisztartói hivatalnál bérbe adatni, hol a bérleti feltételek is megtekintheők, s a nevezett napig a bérletekre ajánlatok is elfogadtatnak.

A legszebb kiállítású

LÁTOGATÓ-JEGYEK

valamint mindenféle

nyomatványok

gyorsan, izléssel és jutányosan készittetnek

a

„ZEMPLÉN”

nyomdájában.

Előfiz

Egész évre
Félévre
Negyedévre
Közsegeknek
nak egéBérmertlen
mert kezekt
Kéziratol

Egyes száma

A nyilt-tér
mond so

A dalárd

Mikén
közönség m
e gy „dal
mintegy 24
mestere vez
énekpróbáin
sága szerint
igen szép jö

Meg v
velt közönsé
mozzanatot
gadni, mely
mének, min
és szövetség

Ellenk
ez ifju egy
vétetik, s id

S ezt
A dalár
nak a közn
mozdításába
lésében, s a

— mintsem
Hivatv
meddó s léle
sokszor kén
egyhangu é
kezésbe von
fogásukat f
mellett min
szellemi igé

Hivatv
ségének min
társadalmi é
ban annyira
gunk is örök
birnak elégg
eszközt tere
het majd az
fűzésében s

Nehéz nagy
S tompa d
Ugy látszik
Esik is bel
Az ily feke
A gazda. b
Borsódzik
Hej! az ily
Csak a szá

Aki még n
Nincs fogal
Mint egy o
Melynek za
S talán m
Mint az éhe
És tiszkölv
Égig éro n

De nini! ..
Ugyan felbo